

A normatív tervezés alkalmazásának lehetőségei a gazdasági tervezésben

Bálint Konrád százados

A Magyar Néphadsereg gazdálkodásának korszerűsítésére — az új gazdasági mechanizmus általános bevezetésével egyidejűleg — jelentős lépéseket tettünk. E lépések elsősorban az egyes gazdálkodási szintek gazdasági önállóságának növelésében, a hatáskörök ésszerű és kívánatos decentralizálásában nyilvánultak meg. Bizonyos — de nem alapvető jellegű — változások költségvetési és anyagtervezési rendszerünkben is bekövetkeztek, e téren azonban — a gazdálkodás hatékonyságának fokozása érdekében — tovább kell lépniünk.

Tervezési és tervjövahagyási módszerünkben ugyancsak történtek változások, mely változások a gazdasági önállóság növekedésének szükségzerű velejárói voltak. Az egyes költségvetési szervek terve és költségvetése lényegesen kevesebb kötelező mutatószámot tartalmaz, mint a korábbi években, alapvetően csak a kiemelt cikkek és egyes kiemelt költségvetési tételek betartása kötelező. A költségvetés egyéb vonatkozásaiban tág tere van a költségvetést készítő szervek önállóságának.

Az 1968—70. évi költségvetések tervezésének módszere azonban a költségvetési szervek egy részénél alapvetően nem különbözött az elmúlt évek során alkalmazott módszertől, a gazdasági számvetések — tehát a költségvetési terv indokló része — azonos mélységig tartalmazza az egyes költségigények indoklását és alátámasztását, mint azelőtt.

Az MN gazdálkodásának korszerűsítése, valamint a hadsereg és a népgazdaság az új gazdasági mechanizmusban kialakult és kialakuló újszerű kapcsolatai szükségessé és indokolttá teszik a költségvetési tervezési módszerünk felülvizsgálatát és olyan módszer kialakítását, melynek alkalmazása elősegíti az újszerű kapcsolatokhoz való alkalmazkodást és továbblépést jelent az egyes gazdálkodó szintek gazdasági önállósága növelésének irányában.

Mielőtt a témát kifejtjénénk, tekintsük át vázlatosan a jelenlegi helyzetet. Jelenlegi tervezési rendszerünk lényegében két változatot alkalmaz az egyes szervek költségvetési előirányzatainak tervezésénél.

a) Tervezés norma és mérőszám alapján

A felmerülő szükségletek egy részének tervszerű kielégítése normák segítségével történik. Közgazdasági értelemben a *norma az a mérték, amely meghatározza, hogy valamely feladat teljesítéséhez mennyi munkaidő, anyag, szolgáltatás vagy pénz szükséges. Költségvetési értelemben a normán a mérőszám egy egységére eső ráfordítást értjük*, tehát a normák a fogyasztás kifejezői.

A mérőszám a végrehajtandó feladat mértékéről (nagyságáról) tájékoztat és azt *naturális — természetes — mértékegységben fejezi ki*. A mérőszám tehát a fogyasztó egységek összessége.

A mérőszámoknak — többek között — a következő követelményeket kell kielégíteni:

— a mérőszámok *mértékadóak* legyenek, mely alatt azt értjük, hogy az adott szükséglettel egyenes arányban változzanak;

— a mérőszámok *mérhetőek* legyenek, tehát ki lehessen fejezni azokat az ismert mértékegységek (1 m³, fő, db, nap stb.) valamelyikével.

A normákon és mérőszámokon alapuló tervezési eljárás alapján a szükséglet megállapítása — helyesen kialakított normák és mérőszámok esetében — már mechanikusan, a két tényező szorzataként lehetséges.

Az alkalmazott normák jellegüket tekintve eltérnek egymástól:

— tartalmuk szerint megkülönböztethetők az anyag-, pénz és létszámnormák; a költségvetés követelményeit figyelembe véve a pénznorma alkalmazása általános;

— hatályuk szerint kötelező és tájékoztató normákat különböztetünk meg. A kötelező normákat mind a költségvetés összeállításánál, mind a végrehajtás során szigorúan meg kell tartani (pl. élelmezési normák), míg a tájékoztató normák elsősorban a költségvetési előirányzatok összeállításánál kerülnek alkalmazásra.

b) Tervezés tapasztalati adatok alapján

A felmerülő szükségletek más részének felmérése a tervezés során tapasztalati adatokra alapul. Ebben az esetben az adott tevékenységek szükségleteire — különböző okok miatt — normák nincsenek megállapítva. Így a tervmunka lényegében a bázisadatok megállapítására korlátozódik és a szükséglet a feladat várható változásának arányában kerül megállapításra.

Tervezési módszerünk ismertetett két változata elsősorban a költségvetés fenntartási és működési kiadásainak tervezésére vonatkozik. (A költségvetés 03. és 04. rovata.) Természetes, hogy a bérek és személyi jellegű kiadások (01. és 02.) más módszerekkel kerülnek kialakításra és egészen más elvek alapján kerülnek tervezésre a hadsereg fejlesztését szolgáló kiadások (05.).

Vizsgálódásunkat a továbbiakban a költségvetés fenntartási és működési kiadásaira korlátozzuk. (Ennek indoklására később visszatérünk.) E két rovat a hadsereg költségvetésének évente mintegy 25—30%-át jelent, tehát olyan volumen, mely önmagában elégséges ahhoz, hogy új ter-

vezési módszerek kialakítását indokolja. A honvédelmi kiadások egyéb tényezői jellegüknél fogva nem vonhatók be a vizsgálódás körébe, tekintettel arra, hogy azok a tervezésnél alkalmazott módszertől függetlenül, általában a gazdasági lehetőségek által determináltan kerülnek megállapításra.

A tervezési munkák eddigi tapasztalatai alapján leszögezhető: a normákon és mérőszámokon, illetve a tapasztalati adatokon alapuló tervezési módszer eléggé centrális és főként túlzottan aprólékos. A költségvetést készítő szervek keze meg van kötve: a tervezési utasítás, a kiadott keret-számok, az irányelvek lényegében előírások arra vonatkozóan, hogy mit szabad és mit nem szabad tenniük. Ez a módszer tág teret nyit az eléggé el nem ítéhető költségvetési „alkudozásoknak”.

A jelenleg alkalmazott tervezési módszer — a már említett és kétségtelen könnyítések ellenére — más egyéb tényezők mellett akadályozza a hadsereg gazdálkodásának további korszerűsítését.

A jelenlegi költségvetési tervezési módszerünkből adódó nehézségek, problémák, ellentétek részbeni megoldására az ún. *normatív költségvetési tervezési módszer alkalmazása adhat lehetőséget*.

Ezek után rögzítsük le a normatíva fogalmát:

A költségvetési normatíván a ráfordításoknak azt az összegét értjük, amely — az egyes szervek által ellátott feladatokra jellemző mutatók egy egységre vetítve — a szükségletfajták összevont mennyiségét fejezi ki. A kiadási normatíva ennek megfelelően a szervek által ellátott feladat egy egységre jutó fenntartási és működési kiadások összegét jelenti.

A normatíva tehát komplex mutatószám, mely — a normákkal nem behatárolható ráfordítások kivételével — egy adott feladat végrehajtásának összes költségét tartalmazza.

Példával illusztrálva: jelenlegi tervezési módszerünkben a honvédelmi kórházak gyógyszerköltségeit az egy kórházi ágyra jutó gyógyszer Ft-norma alapján számítjuk, de a kórházi tevékenységnek csak ezt az egy költségtényezőjét. Normatív tervezés esetén — az egy kórházi ágyat, mint a feladat jellemző mutatóját fenntartva — az egy ágyra jutó összes fenntartási és működési kiadások (élelmezés, ruházat, ingatlan-fenntartás — beleértve fűtés, világítás, karbantartás stb. — fogyóanyagok stb.) jelennének meg a normatívában. A normatíva x kórházi ágyak száma számítás pedig az adott kórház összes fenntartási és működési kiadását jelentené egy évre.

Minden különösebb bizonyítás nélkül belátható tehát, hogy helyesen kialakított normatívák esetén a tervezési munka egyszerűsödik, a gazdálkodási kötöttségek — a normatívák nem kötelező jellege miatt — csökkennének.

A normatívák kialakításának elvei

Az egyes költségvetési normatívák kialakításának alapelveiként a következőket lehet rögzíteni:

— mindenkor a tényleges gazdasági helyzetből kell kiindulni, mint-hogy a szükségletek bizonyos színvonalon kielégíthető mértéke mindenkor a gazdasági helyzet függvénye;

— a kialakítás alapja a bázisadatok elemzése, a tényleges felhasználások mértéke;

— figyelmet kell fordítani arra, hogy a normatívák folyamatosan igazodjanak a változó körülményekhez (ez különösen fontos az új ármechanizmus hatásainak követésében);

— a kialakított normatívákat Ft-ban kell kifejezni;

— jóváhagyásuk — tekintettel a tervezésben elfoglalt szerepükre — felsőszintű (vezérkari) feladat.

Fenti alapelvek mellett az egyes normatívák kialakításánál — a speciális igényeket és követelményeket figyelembe véve — természetesen sok más egyéb szempontot is szem előtt kell tartani, azonban a felsorolt elveket a hadseregben esetleg kialakítandó tervezési normatíváknál általánosan érvényesíteni kell.

A továbbiakban vizsgáljuk meg a normatívákon alapuló tervezési módszer alkalmazásának feltételeit.

A normatív tervezési módszert csak azokon a területeken lehet alkalmazni, ahol a feladatok valamilyen egyértelműen jellemző naturális mutatóval mérhetők. Más szóval ez azt jelenti, hogy a normatívákat csak homogén feladatokra lehet reálisan kialakítani.

A népgazdaság költségvetési szervei, intézményei általában szociális, kulturális, egészségügyi, valamint igazgatási feladatokat látnak el. Ebből következik, hogy feladataik túlnyomórészt egyneműek egy adott szerv keretén belül (oktatás, gyógyítás stb.), így a normatív tervezés alapvető feltételének eleget tesznek.

Nem mondható el ez a hadseregről, mint költségvetési szerveiről, és nem mondható el a hadsereg egyes költségvetést készítő szerveiről sem.

Bár általánosságban — költségvetési szempontból is — meghatározható a HM szervek feladata, de ez az egyes, igen jelentős és nagyszámú részfeladat összegezéséből adódik. E témával bővebben normatív tervezés hadseregen belüli alkalmazásának lehetőségéről szóló részben foglalkozunk.

A normatívák alkalmazásának további feltételeként jelölhetjük meg az *egyes feladatok végrehajtásához szükséges eszközök viszonylagos állandóságát.*

Nyilvánvaló, hogy egy középiskolai tanuló oktatásának, vagy egy bölcsődei férőhely fenntartásának költsége — eltekintve az esetleges kisebb minőségi fejlesztésektől — az egyes években nem mutat lényeges eltérést a korábbi évek költségszínvonalától.

Merőben eltérhet azonban a hadsereg egyes azonos feladatainak költségigénye az egymást követő években, hiszen a belépő új technikai eszközök üzemeltetése, a kiképzési elvek és követelmények fejlődése és sok más egyéb tényező — melyeket összevontan katonai specialitásoknak nevezhetnénk — egyik tervezési időszakról a másikra ugrásszerűen növelheti az egyes feladatok költségigényét, ezáltal irreálissá teheti a korábban kialakított normatívákat.

A normatív tervezési módszer alkalmazásának általános feltételei áttekintése után vizsgáljuk meg, hogy a Magyar Néphadseregben belül milyen lehetőségei vannak e módszereknek.

A normatívakon alapuló tervezési módszer alkalmazási lehetőségeinek vizsgálatát — a korábban említett szerint — a költségvetés 03. és 04. rovatára, tehát a fenntartási és működési kiadások tervezésére korlátozzuk.

A vizsgálat leszűkítését a következőkkel lehet indokolni:

a) *Bérek és egyéb személyi kiadások* (01. és 02. rovat):

Annak ellenére, hogy az ilyen jellegű kiadások mértéke talán a leg-szorosabban összekapcsolható naturális mutatóval (létszám), tehát a normatív tervezés objektív feltétele adott, a bérgazdálkodás területén jelenleg fennálló erős kötöttségek azonban éppen a normatív tervezés adta gazdálkodási szabadságot gátolná. Nevezetesen azt, hogy a normatívák felhasználása az adott szerv számára nem kötelező.

b) *Fejlesztési kiadások* (05. rovat):

Minden különösebb indoklás nélkül belátható, hogy a hadsereg fejlesztését szolgáló kiadásokat a tervezési módszer nem determinálhatja. E kérdésben elsősorban a hadsereg fejlesztését egyébként meghatározó gazdasági és külpolitikai helyzet, illetve az ezek figyelembevételével kialakított fejlesztési koncepció dönt.

c) *Felújítási kiadások* (06. rovat):

A felújítási kiadások normatív tervezésének megítélésünk szerint az értéknylvántartás hiánya állít korlátot. Ez ellentmondani látszik annak a megállapításnak, hogy a normatív tervezés feltétele a naturális mutatószám (mérőszám). Ebben az esetben azonban a normatív tervezés gyakorlati megvalósítása az amortizációs kulcsok alkalmazásával látszik a legcélszerűbbnek (a népgazdaság költségvetési szerveinél 1968. január 1-től ezt a módszert alkalmazzák, a HM éppen az értéknylvántartás hiánya miatt tér el az általános gyakorlattól). Az amortizációs kulcsok alkalmazásának pedig az értéknylvántartás elengedhetetlen feltétele.

d) *Támogatási kiadások* (07. rovat):

Támogatási rendszerben működő szerveink (MHSZ, műszaki alakulatok stb.) költségvetése a 07. rovaton belül az összes kiadás fajtákat felöleli, ezért ezekre értelemszerűen az elmondottak vonatkoznak.

A vizsgálatból kizárt területekről szóló indoklás után vizsgáljuk meg a fennmaradó kiadás fajták mennyiben tesznek eleget a normatív tervezés alkalmazási feltételeinek, azaz milyen lehetőség a hadsereg költségvetésének tervezésénél a jelenleginél korszerűbb módszer részleges felhasználására.

a) A fenntartási és működési kiadások volumenének nagyrésze naturális mutatószámokkal meghatározható. Ugyanis a 03. és 04. rovaton jelentkező kiadások zöme az ingatlanok fenntartásával és üzemeltetésével, a technikai eszközök fenntartásával és üzemeltetésével, a személyi

állomány élelmezési és ruházati, valamint gyógyszer ellátásával kapcsolatban.

E témák esetében a feladatok volumene általában meghatározható természetes mutatószámokkal, mely mutatószámok a következőkben foglalhatók össze:

— ingatlanfenntartás:	légköbméter
— technika fenntartása és üzemeltetése:	adott technikák db-száma. v. üzö., km
— ruházat, élelmezés, gyógyszer:	létszám (fő)

A felsorolt témáknál az évente jelentkező igényeket nagyobb jelentőségű minőségi változások általában nem módosíthatják, tehát a kialakításra kerülő normatívák hosszabb időszak viszonylatában is reálisak, felhasználhatók lennének.

Más megfogalmazással: *a fajlagos igények e területeken viszonylag állandóak.*

b) Az a) pont alatt felsorolt egyes feladatok ugyancsak nagy része egy-egy költségvetést készítő szervnél, azaz *egy költséghelyen jelentkezik.*

Ez a tény nagyon lényeges a normatív tervezés alkalmazásának esetében. Könnyen belátható, hogy jelenlegi szervezeti adottságaink és költségvetési tervezési rendszerünk figyelembevételével csak egy szerv által „finanszírozott” feladat költségtervezése valósítható meg normatív módszerrel. Ez a következő példával illusztrálható:

A hadseregben folyó tevékenység egyik alapvető feladata a kiképzés. Nagyon kézenfekvőnek tűnik az a kérdés, hogy — miután a kiképzési feladat nagyságát meglehetősen pontosan a kiképzendő létszám szabja meg — nem alkalmazható-e normatíva az egy sorállományú katona éves kiképzési költségére? A kérdésre negatív választ az előbb említett finanszírozási rendszerben rejlik. Valószínűleg kialakítható lenne egy olyan szintetikus normatíva, mely tartalmazná a kiképzéssel kapcsolatos fenntartási és működési kiadásokat, egy főre vetítve (tehát az elhelyezési, élelmezési, ruházati, technika fenntartási és üzemeltetési, speciálisan kiképzési stb. kiadásokat). A kiképzéssel összefüggő kiadások tervezése azonban jelenleg az egyes felsőszintű gazdálkodó szervek költségvetésében szétosztottan történik, a kiadások jellege által meghatározott szervnél. Ilyen normatíva kialakítása esetén — hangsúlyozva, hogy a jelenlegi szervezeti feltételek mellett — a költséghelyi szétbontás megoldhatatlan feladatot jelentene.

Ez a példa magyarázza azt is, hogy a normatív tervezés lehetőségeit miért elsősorban az a) pontban felsorolt feladat bontásában látjuk. A bontás ugyanis lényegében megfelel az egyes szervek tagozódásának.

c) A 03. és 04. költségvetési rovat előirányzatainak megállapítása jó-részt jelenleg is normák alapján történik. A jelenlegi normarendszer — természetesen kiegészítve a bázisadatok kritikai elemzésével — jó alapot adhat a tervezési normatívák kialakításához. Ehhez tartozik az a tény, hogy e normák — néhány kivételtől eltekintve — nem kötelező jellegűek, tehát a gazdálkodás során a felhasználás a normától mindkét irányban

eltérhet. Ez azt jelenti, hogy a normatív tervezésből adódó gazdálkodási szabadság lehetőségét a kötelező mutatók itt általában nem gátolják.

d) A fenntartási és működési kihatások hadseregen belül elsősorban a hadtáp szerveknél jelentkeznek. Ez bizonyos mértékig potenciálisan kedvező szervezeti feltételt biztosíthat a normatív tervezési módszer alkalmazásának, az MNHF Törzs összefogó jellegén keresztül.

Az a)–d) pontok alatt szereplő indoklások azt igazolják, hogy *hadseregen belül a tervezés normatív módszerének részleges alkalmazására lehetőség van*. Nem szabad azonban megfelekedni az új módszer alkalmazása előtt álló akadályokról sem. A módszer alkalmazását gátló okok közül a legjelentősebbeknek a következőket tartjuk:

a) *A normatív tervezési módszer bizonyos technikai követelményeket állít a költségvetési rovat és tételrenddel szemben, mely követelményeket az általános költségvetési tételrend — és ezen belül a HM tételrendje — csak részben elégíti ki*. Nevezetesen arról van szó, hogy jelenleg egy feladat költségtényezői általában több költségvetési tételen jelennek meg, illetve egy költségvetési tétel több feladat költségtényezőit is tartalmazza. (Pl. az ingatlanfenntartás, mint feladat költségei 4—5 költségvetési tételen jelennek meg: ingatlanfenntartás, tüzelő, áram stb.)

Ez a megoszlás akadályát képezi a normatív tervezési módszer bevezetésének. Ezt az akadályt fokozza, hogy elvileg a központilag előírt rovat és tételrendtől nem térhetünk el, tehát csak az általános reformmal egyidejűleg alakíthatnánk tételrendünket a normatív tervezési módszerhez.

b) Az előzőekben már érintőlegesen felvetettük a szervezetből adódó nehézségeket és gátló körülményeket. Célszerűnek látszik, hogy — amennyiben a hadsereg vezetésének korszerűsítése napirendre kerül — a normatív tervezés a javasoltnál szélesebb körű alkalmazásának feltételeit megteremtő, vagy ahhoz közeledő szervezeti struktúra kerüljön kialakításra. Természetesen ez csak abban az esetben lehetséges, ha a normatív tervezési módszer alkalmazásának teljes problématikája az adott időpontig tisztázásra kerül.

A költségvetés tervezése normatívákon alapuló módszerének áttekintése után a következők az ún. normatíva jellegű mutatószámokról tartalmaznak néhány gondolatot.

A tervmunka jobb megalapozása, valamint a vezetés tájékoztatása egyre inkább megköveteli olyan mutatószámok kidolgozását, és alkalmazását, melyek segítségével megvalósítható a Honvédelmi Minisztérium költségvetési — fenntartási — keretszámainak kialakítása, összességét terveinek kontrollja, egyes tervbe vett létszám — szervezeti-technikai fejlesztésének költségkihatásának előzetes, tájékoztató jellegű megállapítása.

A mutatók időszakonkénti változásának felmérése lehetőséget adhat gazdasági jellegű következtetések levonására és alapot jelenthet gazdasági intézkedések meghozatalára.

A normatíva jellegű mutatókat három nagy csoportra látszik célszerűnek kidolgozni:

- a) 1 fő fenntartási költségei,
- b) 1 típusalakulat költségei,
- c) gazdasági-technikai mutatók.

Részleteiben:

a) 1 fő költségei:

A mutató tartalmazza 1 fő 1 éves fenntartásának költségeit, a hadseregben alkalmazott állománycsoport bontásban, tehát:

- 1 fő tiszt,
- 1 fő tiszthelyettes,
- 1 fő tiszt és sorkatona,
- 1 fő polgári alkalmazott

1 évi fenntartási költségeit.

További bontást jelenthet az egyes katonai állománycsoportokon belül a speciális fegyvernemi tagozódás, tehát pl.: gk. lövész, harckocsizó, repülő, műszaki, híradó, stb.

Az 1 fő fenntartási költsége mutató tartalmának meghatározásánál két szempontot lehet alkalmazni:

— a mutató csak a ténylegesen személyhez kötött fenntartási költségeket tartalmazná, mint pl. illetmény, ételmezés, ruházat stb. Ezt a mutatót *1 fő közvetlen fenntartási költségeinek* lehet nevezni;

— a mutató számításainál az összes fenntartás jellegű költséget vetítenénk 1 fő állományra, tehát tartalmazná a közvetlen költségeken kívül a technikák, az ingatlanok fenntartási költségeit és az egyéb, nem személyhez kötött fenntartási költségeket is. Ezt a mutatót *1 fő bruttó fenntartási költségeinek* lehet nevezni.

Mindkét módszerrel kidolgozott mutató párhuzamos számítása és alkalmazása célszerűnek látszik.

b) *Típusalakulatok költségei:*

Szükséges és indokolt olyan normatíva jellegű mutatószám-rendszer kidolgozása, mely az egyes ún. típusalakulatok egyszeri (fejlesztési) és folyamatos (fenntartási) költségeit tartalmazza. E mutatószámok megfelelő tájékoztatást adhatnak felsőszinten a fejlesztési kérdések anyagi vetületteről, többek között arról, hogy egy adott alakulat felállítása milyen anyagi-pénzügyi konzekvenciákkal jár.

A mutatók kialakításánál elsőrendű feladat az, hogy megfelelő, a hadsereg hasonló alakulataira jellemző minőségi és mennyiségi feltételekkel rendelkező típusalakulatok kerüljenek meghatározásra. Természetesen az egyes konkrét alakulatok tényleges fejlesztési és tényleges fenntartási költségei eltérnek a típusalakulatok számított költségeitől. Nyilvánvaló, hogy pl. nem minden gk. lövészrezred feladata, alá- és fölérendeltsége, elhelyezése, stb. azonos a többiével. Nagyságrendileg azonban azonos technikával és létszámmal rendelkeznek — a keretalakulatok kivételével — és ez elegendő biztosítéknak látszik, hogy a típusalakulatok alapján számított költségek átlagban alkalmazhatók legyenek.

c) *Gazdasági-technikai mutatók:*

E mutatószám-rendszer lényegében a technikák üzemeltetési költségeit ölelné fel. Ennek keretében ki kell dolgozni az adott technikák üzemeltetésének jellemző egységére (1 km, 1 üzemóra stb.) eső összes költségét. A költségeket három csoportra bontva célszerű számítani:

— szorosan vett üzemeltetési költségek (üzemanyag, fogyóanyag, alkatrész, kisjavítás stb.),

— közép- és nagyjavítások költsége,

— értékcsökkenés.

A mutatószám-rendszer kidolgozását középtávú tervperiódusonként egyszerű az alapvető haditechnikai eszközökre tartjuk célszerűnek és indokoltnak.

A felsorolt normatíva jellegű mutatószámok, illetve mutatószám-rendszer kidolgozásán túlmenő feladat a mutatók tényleges alakulásának felmérése és elemzése. A ténytűszámok alapján sokrétű következtetés vonható le a személyi állomány ellátásának és az 1 főre eső átlagos fenntartási költségeknek a színvonaláról, ezen keresztül a rendelkezésre álló anyagi eszközök felhasználásának hatékonyságáról. Ez a megállapítás különösen akkor helytálló, ha e mutatókat nem önmagukban, hanem egyéb, más gazdasági mutatók alakulásával együttesen vizsgáljuk.

Az előzőekben foglaltakból az alábbi következtetés vonható le:

A költségvetés normatív tervezésének részleges lehetősége adott a Magyar Néphadseregben. Természetesen sokoldalú elemző és feltáró munka szükséges annak konkrét felmérésére, hogy a költségvetésünk volumenének mekkora hányada fogható át tervezési normatívákkal és melyek azok a területek, ahol a normatívák alkalmazásának nincsenek meg a feltételei.

A normatív tervezési módszer alkalmazása széleskörű munkát követel meg és csak ennek eredményei alapján javasolható döntésre e téma. A normatív tervezésben rejlő nagy lehetőségek indokoltá teszik egy átfogó munka végrehajtását, mert az általa elérhető eredményekben a ráfordítások hamar megtérülhetnek.

A normatív tervezésből fakadó eredmények jelentősebb pontjai a következőkben foglalhatók össze:

— növeli az irányító és gazdálkodó szervek gazdasági tisztánlátását és önállóságát;

— lehetőséget ad a gazdálkodási tevékenység közzgazdasági eszközökkel való elemzésére;

— mérhetővé tesz az egyes feladatok önköltségét;

— rugalmasan tud alkalmazkodni a változó gazdasági körülményekhez és a gazdálkodással szemben támasztott követelményekhez;

— egyszerűbbé teszi a költségvetés összeállítását, felülvizsgálatát, letárgyalását és jóváhagyását.

Mindezek a várható előnyök és eredmények megfelelnek a hadsereg gazdálkodásának korszerűsítésére elfogadott elveknek és feltétlenül továbblépést jelentenek a megkezdett úton.